

PRAKSISOVERSIGT · FAMILIERET

Praksisoversigt over forældremyndighed

Fælles og eneforældremyndighed – ophævelse, samarbejdschikane, kriminalitet og tvangsfuldbyrdelse

Version 2 · Opdateret 27. jun. 2026 · 12 afgørelser · 2012-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Forældremyndighedstvister afgøres efter forældreansvarsloven, hvor barnets bedste er det altafgørende kriterium, jf. § 4. Udgangspunktet er fælles forældremyndighed, der kun kan ophæves efter § 11, 2. pkt., hvis der er konkrete holdepunkter for, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Siden 1. januar 2025 skal samarbejdschikane og forældrefremmedgørelse inddrages i vurderingen af barnets bedste, jf. § 4, stk. 2, og formodningsreglen i § 4 a er udvidet til at omfatte gentagen vold i nære relationer (§ 244, stk. 2). Praksis fra Højesteret og landsretterne viser en nuanceret afvejning, hvor grov samværschikane kan føre til ophævelse og overførsel af forældremyndighed til den chikanerede forælder, men kun hvis det konkret er bedst for barnet – tilknytning, primær omsorgsperson og fremtidigt samarbejdspotentialer er afgørende.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Barnets bedste er det altafgørende kriterium i alle afgørelser om forældremyndighed, jf. forældreansvarsloven § 4.
- 02** Fælles forældremyndighed kan kun ophæves, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste, jf. § 11, 2. pkt.
- 03** Samarbejdschikane og forældrefremmedgørelse skal inddrages ved vurderingen af barnets bedste og kan få konsekvenser, men fører ikke automatisk til ændring af forældremyndighed, jf. § 4, stk. 2 (i kraft 1. januar 2025).
- 04** Ved grov samværschikane og totalt tillidsbrud kan forældremyndigheden overføres til den chikanerede forælder, hvis denne vurderes bedst i stand til at sikre barnets kontakt med begge forældre (Højesteret 2020, BS-20880/2020-HJR).
- 05** Formodningsreglen i § 4 a opstiller en negativ formodning mod forældremyndighed, bopæl og samvær for forældre dømt for katalogkriminalitet (incest, seksualforbrydelser, manddrab, grov vold, menneskehandel, terror og gentagen vold i nære relationer).
- 06** Kriminalitet uden for § 4 a-kataloget – herunder narkotikakriminalitet (§ 191) og simpel vold (§ 244, stk. 1) – kan ikke i sig selv begrunde ophævelse af fælles forældremyndighed (Højesteret 2026, BS-49983/2025-HJR).

- 07 Årsagen til manglende kommunikation mellem forældrene er afgørende – en forælder kan ikke blot ved at afvise kontakt skabe grundlag for ophævelse af den fælles forældremyndighed.
- 08 Domstolene anlægger et fremtidsorienteret perspektiv og vurderer, hvem af forældrene der bedst kan sikre barnets kontakt med begge forældre.
- 09 Tvangsfuldbyrdelse af samvær skal varetage barnets bedste og kan ske ved afhentning, når tvangsbøder har vist sig virkningsløse, jf. retsplejeloven § 456 p (Højesteret 2025, BS-21907/2025-HJR).
- 10 Myndighedernes positive forpligtelse efter EMRK artikel 8 til at håndhæve samværsafgørelser gælder selv ved en forælders retsstridige modstand, men kan efter konkret vurdering vige for hensynet til barnets bedste.

§ 1 Lovgrundlag og forarbejder – fra tungtvejende grunde til holdepunkter for manglende samarbejde

Forældremyndighedstvister afgøres efter forældreansvarsloven, der trådte i kraft den 1. oktober 2007 og afløste den tidligere lov om forældremyndighed og samvær. Loven bygger på det grundlæggende princip i [forældreansvarsloven § 4](#), at alle afgørelser skal træffes ud fra, hvad der er **bedst for barnet**. Familieretshuset og familieretten skal have fokus på at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare.

Forældreansvarslovens forarbejder hviler i vid udstrækning på [Betænkning nr. 1475/2006 – Barnets perspektiv](#), der anbefalede en familieretlig ramme med barnets perspektiv i centrum.

Udgangspunkt: Fælles forældremyndighed

Efter [forældreansvarsloven § 11](#) er udgangspunktet fælles forældremyndighed. Bestemmelsen blev nyaffattet ved L 157 (2011-12), der sænkede tærsklen for ophævelse fra *tungtvejende grunde* til *holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste*. Af forarbejderne til nyaffattelsen fremgår:

"Bestemmelsen skal sikre, at afgørelsen om ophævelse af den fælles forældremyndighed baseres på en konkret vurdering af det fremtidige samarbejde mellem forældrene, og at man ved denne vurdering navnlig lægger vægt på, om forældrene fremover kan forventes at samarbejde i rimelig tid og normalt uden myndighedshjælp."

Forarbejderne nævner som momenter, der kan begrunde ophævelse: at en forælder er uegnet til at deltage i væsentlige beslutninger (fx pga. massivt misbrug), at en forælder ved sin adfærd har vist, at vedkommende ikke agter at deltage i barnets liv, eller at kommunikationens kvalitet er så dårlig, at den ikke kan danne fundament for et egentligt samarbejde.

Samarbejdschikane og forældrefremmedgørelse (§ 4, stk. 2)

Ved **lov nr. 1688 af 30. december 2024** (L 66, 2024-25) blev der med virkning fra 1. januar 2025 indsat et nyt [forældreansvarsloven § 4, stk. 2](#), der pålægger Familieretshuset og familieretten at inddrage hensynet til barnets ret til begge forældre og konsekvenserne af samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, ved vurderingen af barnets bedste.

Bestemmelsen kodificerer et princip, der allerede havde rod i praksis, men styrker den retlige ramme for at tillægge chikane konsekvenser.

Formodningsreglen (§ 4 a)

[Forældreansvarsloven § 4 a](#) blev indsat ved L 137 (2018-19) og opstiller en negativ formodning mod forældremyndighed, bopæl og samvær for forældre, der er idømt ubetinget fængselsstraf for en række alvorlige forbrydelser (katalogkriminalitet). Kataloget omfatter bl.a. incest (§ 210), seksualforbrydelser (kapitel 24), manddrab (§ 237), grov vold (§§ 245–246), omskæring (§ 245 a) og menneskehandel (§ 262 a). Ved L 66 (2024-25) blev kataloget udvidet til også at omfatte gentagen vold i nære relationer efter [straffeloven § 244, stk. 2](#). § 4 a's katalog er udtømmende – kriminalitet uden for kataloget bedømmes alene efter § 11 og § 4.

LOV

[Forældreansvarsloven § 4, stk. 1-2](#)

[Forældreansvarsloven § 4a, stk. 1](#)

[Forældreansvarsloven § 11](#)

[Straffeloven § 244, stk. 2](#)

§ 2 Ophævelse af fælles forældremyndighed – kriterier og praksismønstre

Domstolene foretager en samlet, konkret og fremtidsorienteret vurdering af, om forældrene kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Praksis viser følgende overordnede mønstre:

- **Konfliktniveau og kommunikation:** Højt konfliktniveau, dyb gensidig mistillid eller total kommunikationsbrist kan udgøre holdepunkter for ophævelse – men det er afgørende at vurdere, hvad der er *årsagen* til den manglende kommunikation.
- **Fremtidsorienteret perspektiv:** Retten lægger vægt på, hvem af forældrene der bedst kan sikre, at fremtidige samværsordninger fungerer, og at barnet har god kontakt med begge forældre.
- **Forældrekompetence:** Børnesagkyndige vurderinger af forældrenes mentaliserings- og omsorgsevne indgår med vægt.
- **Barnets tilknytning:** Tilknytning til den primære omsorgsperson, kontinuitet i barnets hverdag og barnets egne ønsker (navnlig fra 12-årsalderen) tillægges betydning.

I Højesterets dom af 2. juni 2026 ([BS-49983/2025-HJR](#)) præciserede Højesteret, at det ved vurderingen af samarbejdspotentialer:

"må indgå, hvad baggrunden er for, at parterne ikke kommunikerer."

I den konkrete sag skyldes den manglende kommunikation morens afstandtagen fra farens kriminalitet – ikke en generel samarbejdsunvilje fra farens side. Højesteret fandt, at betingelserne for ophævelse efter [§ 11, 2. pkt.](#) ikke var opfyldt, og omgjorde landsrettens ophævelse.

I landsretspraksis ses ophævelse typisk ved:

Sagssituation	Udfald
Ekstremt konfliktniveau, mange retssager	Ophævelse – den forælder med bedst samarbejdsevne fik forældremyndighed
Ulig magtbalance, ensidig kontrol	Ophævelse – den undertrykte forælder fik forældremyndighed

Fængselsdom for personfarlig kriminalitet + polititilhold	Ophævelse – den anden forælder fik forældremyndighed
Langvarig afsoning, men intet påvist samarbejdssvigt	Fælles forældremyndighed opretholdt

I **BS-26001/2025-VLR** (Vestre Landsret, 18. juli 2025) blev fælles forældremyndighed ophævet, hvor faren afsonede en samlet straf på over 5 år, og der ikke havde været reel kommunikation om barnets forhold i længere tid. I **BS-3231/2012-OLR** (Østre Landsret, 2012) blev ophævelse begrundet med farens ensidige kontrol – han skiftede lås og ændrede ferie uden morens samtykke.

LOV	Forældreansvarsloven § 4	Forældreansvarsloven § 11	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Fælles forældremyndighed opretholdes trods fars narkotikadomme – kriminalitet omfattet ikke af § 4 a i forældreansvarsloven		02.06.2026
	Landsretten · Fælles forældremyndighed ophævet grundet fars langvarige afsoning og manglende samarbejdsevne		18.07.2025
	Landsretten · Forældremyndighedssag: Ophævelse af fælles forældremyndighed og tillæggelse af forældremyndighed til mor		20.11.2012

Samarbejdschikane og forældrefremmedgørelse – Højesterets afvejning

Samarbejdschikane – dvs. systematisk hindring af den anden forælders kontakt til barnet – er et centralt tema i nyere praksis. Siden 1. januar 2025 er det lovfæstet i [forældreansvarsloven § 4, stk. 2](#), at konsekvenserne af samarbejdschikane, herunder forældrefremmedgørelse, skal inddrages ved vurderingen af barnets bedste.

To højesteretsafgørelser tegner de yderste grænser for, hvornår chikane fører til ændring af forældremyndighed:

1. Grov samværschikane → ophævelse og overførsel til den chikanerede forælder

I **BS-20880/2020-HJR** (Højesteret, 8. september 2020) havde moren gennem en længere periode hindret farens samvær med barnet og var i foråret 2020 gået under jorden med barnet efter en midlertidig afgørelse om forældremyndighed. Højesteret fandt:

"Den dermed forbundne manglende indbyrdes tillid og kommunikation mellem forældrene om Bs forhold giver holdepunkter for at antage, at forældrene også på længere sigt vil være ude af stand til at samarbejde om Bs forhold."

Højesteret lagde afgørende vægt på forældrekompetenceundersøgelser, der viste, at faren havde overlegen empati og mentaliseringsevne og var bedst i stand til at sikre barnets kontakt med begge forældre. Forældremyndigheden blev overført til faren.

2. Samarbejdschikane, men tilknytning trumfer – mor beholder forældremyndighed

I **BS-2041/2025-HJR** (Højesteret, 5. september 2025) tiltrådte Højesteret, at moren havde udøvet samarbejdschikane ved systematisk at forhindre farens kontakt til barnet. Til trods herfor blev moren tillagt eneforældremyndigheden. Vurderingen byggede på:

- **Tilknytning:** Barnet havde den stærkeste tilknytning til moren som biologisk mor og gennemgående primære omsorgsperson.
- **Fars rolle:** Faren var hverken biologisk eller retlig far og blev først en del af barnets liv, da barnet var 3 år.
-

Barnets bedste: En ændring af forældremyndigheden vurderedes ikke at være bedst for barnet under de foreliggende omstændigheder.

Dommen viser, at [§ 4, stk. 2](#) ikke indebærer en automatik – chikane skal tillægges konsekvenser, *hvis det er til barnets bedste*. Barnets tilknytning kan veje tungere end hensynet til at sanktionere den chikanerende forælder.

Sammenholdt illustrerer de to afgørelser, at domstolene foretager en nuanceret afvejning, hvor det afgørende ikke er chikanens grovhed alene, men hvem der *konkret* er bedst for barnet at bo hos.

LOV	Forældreansvarsloven § 4, stk. 2	Forældreansvarsloven § 11	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om forældremyndighed og samvær ved bopæl i udlandet samt betydningen af samarbejdsschikane		05.09.2025
	Højesteret · Ophævelse af fælles forældremyndighed og overførsel til faren grundet grov samværschikane og manglende samarbejdsevner		08.09.2020

§ 4 Formodningsreglen § 4 a og kriminalitetens betydning for forældremyndighed

[Forældreansvarsloven § 4 a](#) opstiller en negativ formodning: er en forælder idømt ubetinget fængselsstraf for katalogkriminalitet, kan vedkommende **som udgangspunkt ikke** have del i forældremyndigheden, bopæl eller samvær – *medmindre det er bedst for barnet*.

Kataloget pr. 1. januar 2025:

- Incest ([straffeloven § 210](#))
- Seksualforbrydelser ([straffeloven kapitel 24](#)), undtaget § 228
- Manddrab ([straffeloven § 237](#))
- Grov vold ([straffeloven §§ 245–246](#))
- Omskæring af kvinder ([straffeloven § 245 a](#))
- Menneskehandel ([straffeloven § 262 a](#))
- Gentagen vold i nære relationer ([straffeloven § 244, stk. 2](#)) – *tilføjet ved lov nr. 1688 af 30. december 2024*
- Terror (tilføjet 2021)

Kriminalitet UDEN for kataloget

Højesterets dom af 2. juni 2026 ([BS-49983/2025-HJR](#)) er den ledende afgørelse om forholdet mellem § 4 a og § 11. Faren afsonede samlet 5 år og 3 måneders ubetinget fængsel for narkotikakriminalitet ([straffeloven § 191](#)) og simpel vold ([straffeloven § 244, stk. 1](#)). Vestre Landsret havde ophævet den fælles forældremyndighed, men Højesteret omgjorde dommen og fastslog:

- § 191 (narkotika) og § 244, stk. 1 (simpel vold) er **ikke** katalogkriminalitet efter § 4 a.
- Kriminalitet uden for kataloget *kan* indgå i vurderingen af barnets bedste efter § 4, men **kun** hvis handlingerne skaber tvivl om, hvorvidt forælderen er egnet til at drage omsorg for barnet – navnlig ved handlinger rettet mod at skade andre mennesker.
- Den begåede kriminalitet gjorde ikke faren uegnet til at deltage i beslutninger om barnets liv.
- Faren havde søgt at udøve sin forælderrolle under afsoning (tilgængelig via telefon, mail og e-Boks).

Dommen understreger, at § 4 a's katalog er **udtømmende** – andre strafferetlige domme begrundes ikke i sig selv ophævelse af fælles forældremyndighed.

Kriminalitet INDEN for kataloget

I **BS-41532/2021-OLR** (Østre Landsret, 20. januar 2022) var faren idømt fængselsstraf for voldtægt efter [straffeloven § 216](#) mod moren, og der var meddelt polititilhold. Landsretten ophævede den fælles forældremyndighed og tillagde moren forældremyndigheden alene. Sagen illustrerer det typiske udfald af § 4 a-katalogens formodningsregel: når en forælder er dømt for personfarlig kriminalitet rettet mod den anden forælder, taler formodningen kraftigt mod, at den dømte beholder del i forældremyndigheden.

LOV

[Forældreansvarsloven § 4a, stk. 1](#)
[Straffeloven § 191](#)
[Straffeloven § 216](#)
[Straffeloven § 244, stk. 1-2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Fælles forældremyndighed opretholdes trods fars narkotikadomme – kriminalitet omfattet ikke af § 4 a i forældreansvarsloven

02.06.2026

Landsretten · Ankesag om forældremyndighed: Fælles forældremyndighed ophæves grundet manglende samarbejde og fængselsdom

20.01.2022

§ 5 Tvangsfuldbyrdelse af samvær og EMRK artikel 8

Tvangsfuldbyrdelse af samværsafgørelser sker efter [retsplejeloven § 456 p](#), der blev indsat ved lov nr. 1711 af 27. december 2018 (ikrafttræden 1. april 2019). Bestemmelsen afløste det tidligere regime i retsplejeloven § 536, stk. 6, og markerede et grundlæggende skifte: mens fuldbyrdelse tidligere kun kunne afvises, hvis barnets sjælelige eller legemlige sundhed udsattes for *alvorlig fare*, kræver den nugældende bestemmelse, at fuldbyrdelse skal ske *under hensyn til barnet og varetage barnets bedste*.

To nyere afgørelser illustrerer den vanskelige balance mellem myndighedernes positive forpligtelse efter EMRK artikel 8 og hensynet til barnets bedste:

Højesteret: Afhentning nødvendig trods barnets alder

I **BS-21907/2025-HJR** (Højesteret, 22. september 2025) havde moren i mange år modsat sig medvirken til retsgenetisk undersøgelse og nægtet at udlevere barnet (født 2012) til overvåget samvær. Tvangsbøder på op til 3.000 kr. var virkningsløse. Højesteret omstødte landsrettens afvisning af fuldbyrdelse og fastslog:

- **Positiv forpligtelse:** Myndighederne har efter EMRK artikel 8 en forpligtelse til hurtigt at håndhæve samværsafgørelser for at undgå uoprettelige konsekvenser for forholdet mellem forælder og barn.
- **Tvangsbøder virkningsløse:** Da bøderne ikke havde ændret morens adfærd, var afhentning af barnet den eneste mulighed for at etablere kontakt.
- Samværsafgørelsen skulle fuldbyrdes ved afhentning. Moren idømtes 9.000 kr. i forfaldne tvangsbøder.

Landsretten: Tvangsfuldbyrdelse afvist trods samværschikane

I [BS-46105/2024-OLR](#) (Østre Landsret, 16. januar 2025) havde en mor gennem mange år forhindret enhver kontakt mellem en 12-årig pige og hendes juridiske far. Trods konstatering af samværschikane fandt landsretten, at tvangsfuldbyrdelse *på nuværende tidspunkt* ikke var i barnets bedste:

- En tvangsudlevering ville medføre optrapning af konfliktniveauet og inddrage barnet direkte i konflikten.
- Fremtidige samvær ville *alene* kunne gennemføres ved tvang – hvilket i sig selv stred mod barnets bedste.
- EMRK artikel 8 og FN's Børnekonvention kunne ikke føre til et andet resultat.

De to afgørelser kan ses i sammenhæng: Højesteret anlægger en bredere tidsperspektiv og understreger, at vedvarende modstand ikke kan blokere fuldbyrdelse permanent (ellers udhules EMRK-forpligtelsen), mens landsretten i den konkrete sag vurderede, at 12 års fravær af kontakt og barnets alder gjorde tvangsudlevering uforsvarlig.

For en dybere behandling af bopæls- og samværsafgørelser, se [praksisoversigten om bopæl og samvær](#). For EMRK artikel 8 i bredere perspektiv, se [praksisoversigten om EMRK artikel 8](#).

LOV	Forældreansvarsloven § 4	Retsplejeloven § 456p
PRAKSIS	Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	22.09.2025
	Landsretten · Landsretten afviser tvangsfuldbyrdelse af samvær med henvisning til barnets bedste	16.01.2025

§ 6 Langvarig afsoning og ekstremt konfliktniveau – landsretspraksis

Landsretspraksis viser, at langvarig afsoning og ekstremt konfliktniveau kan begrunde ophævelse af fælles forældremyndighed, men at vurderingen altid er konkret.

Langvarig afsoning

I [BS-26001/2025-VLR](#) (Vestre Landsret, 18. juli 2025) ophævede landsretten den fælles forældremyndighed, hvor faren afsonede en samlet straf på over 5 år. Manglende kommunikation om barnets forhold i længere tid udgjorde holdepunkter for, at samarbejde ikke var muligt. Højesteret omgjorde imidlertid denne dom (se ovenfor om [BS-49983/2025-HJR](#)), idet Højesteret fandt, at årsagen til den manglende kommunikation primært lå hos moren – ikke faren. Dommen viser, at landsretterne kan anlægge en strengere linje end Højesteret, og at Højesteret lægger afgørende vægt på *årsagen* til kommunikationsbristen.

Ekstremt konfliktniveau

I **BS-2678/2022-OLR** (Østre Landsret, 6. april 2022) havde forældrene ført 13 retssager på 3½ år om tvillinger. Det ekstreme konfliktniveau medførte, at landsretten ophævede den fælles forældremyndighed og tillagde faren forældremyndigheden alene, idet han vurderedes bedst i stand til at sikre barnets kontakt med begge forældre.

I **BS-3231/2012-OLR** (Østre Landsret, 20. november 2012) blev den fælles forældremyndighed ophævet pga. en ulig magtbalance, hvor faren ensidigt skiftede lås og ændrede ferieaftaler. Moren blev tillagt forældremyndigheden.

Processuelt:

Forældreansvarsvejledningen (VEJ C20231009060, 21. december 2023) uddyber de administrative procedurer og kriterier for sagsbehandlingen i Familieretshuset, herunder børnesamtaler, børnesagkyndige undersøgelser og forældrekompetenceundersøgelser. Vejledningen understreger, at samarbejdsskikane allerede før den lovfæstede § 4, stk. 2, skulle indgå i vurderingen af barnets bedste.

LOV	Forældreansvarsloven § 4	Forældreansvarsloven § 11	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Fælles forældremyndighed opretholdes trods fars narkotikadomme – kriminalitet omfattet ikke af § 4 a i forældreansvarsloven		02.06.2026
	Landsretten · Fælles forældremyndighed ophævet grundet fars langvarige afsoning og manglende samarbejdsevne		18.07.2025
	Landsretten · Ophævelse af fælles forældremyndighed over to tvillinger og overdragelse til faren grundet uforsonligt konfliktniveau		06.04.2022
	Landsretten · Forældremyndighedssag: Ophævelse af fælles forældremyndighed og tillægelse af forældremyndighed til mor		20.11.2012

§ 7 Sammenfatning og centrale retningslinjer

Praksis om forældremyndighed efter forældreansvarsloven tegner følgende hovedlinjer:

Ophævelse af fælles forældremyndighed kræver konkrete holdepunkter for, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Tærsklen er lavere end den tidligere "tungtvejende grunde"-standard, men retten foretager fortsat en nuanceret, fremtidsorienteret vurdering. Det er ikke tilstrækkeligt blot at påvise konflikter – retten vurderer *årsagen* til konflikterne og *hvem* der bedst kan sikre barnets kontakt med begge forældre.

Samarbejdsskikane kan få alvorlige konsekvenser, herunder overførsel af forældremyndighed til den chikanerede forælder, men kun når det *konkret* er bedst for barnet. Barnets tilknytning og primære omsorgsperson kan veje tungere end ønsket om at sanktionere chikane. Det er endnu for tidligt at vurdere den fulde praktiske effekt af den nye § 4, stk. 2 (i kraft 1. januar 2025), men Højesterets afgørelse fra september 2025 (**BS-2041/2025-HJR**) viser, at bestemmelsen ikke medfører en automatik.

Formodningsreglen i § 4 a udgør et skærpet regime ved katalogkriminalitet, men Højesterets dom fra 2. juni 2026 (**BS-49983/2025-HJR**) fastslår, at kriminalitet *uden for* kataloget – herunder narkotika og simpel vold – ikke i sig selv kan begrunde ophævelse.

Tvangsfuldbyrdelse af samvær skal varetage barnets bedste, men myndighedernes positive forpligtelse efter EMRK artikel 8 indebærer, at vedvarende modstand fra en forælder ikke kan blokere fuldbyrdelse permanent. Højesteret har godkendt afhentning som fuldbyrdelsesmiddel, når tvangsbøder er virkningsløse.

Vigtige proceduremæssige ændringer:

- Familieretshuset (oprettet 1. april 2019 ved lov nr. 1702 af 27. december 2018) er indgangen til alle sager om forældremyndighed, bopæl og samvær. Komplekse sager indledes i Familieretshuset og kan af retten afgøres, hvis forældrene ikke kan opnå enighed.
- Vejledningen om børnesagkyndige undersøgelser (VEJ C20260957260, 13. juni 2026) regulerer proceduren for de forældrekompetenceundersøgelser, der tillægges betydelig vægt af domstolene.
- Forældreansvarsbekendtgørelsen (BEK nr. 1756 af 1. december 2024) fastsætter de nærmere procedureregler.

LOV

[Forældreansvarsloven § 4, stk. 1-2](#)
[Forældreansvarsloven § 4a, stk. 1](#)
[Forældreansvarsloven § 11](#)
[Retsplejeloven § 456p](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Fælles forældremyndighed opretholdes trods fars narkotikadomme – kriminalitet omfattet ikke af § 4 a i forældreansvarsloven	02.06.2026
Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	22.09.2025
Højesteret · Højesterets afgørelse om forældremyndighed og samvær ved bopæl i udlandet samt betydningen af samarbejdsskikane	05.09.2025
Højesteret · Ophævelse af fælles forældremyndighed og overførsel til faren grundet grov samværschikane og manglende samarbejdsevner	08.09.2020
Landsretten · Landsretten afviser tvangsfuldbyrdelse af samvær med henvisning til barnets bedste	16.01.2025

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

[Forældreansvarsloven § 4](#)

stk. 1-2

[Forældreansvarsloven § 4a](#)

stk. 1

[Forældreansvarsloven § 11](#)
[Forældreansvarsloven § 14](#)
[Retsplejeloven § 456p](#)

MATERIALE Citerede afgørelser

11 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

02.06.2026	Højesteret: Fælles forældremyndighed opretholdes trods fars narkotikadomme – kriminalitet omfattet ikke af § 4 a i forældreansvarsloven	10746-12774
22.09.2025	Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	21907-2025
05.09.2025	Højesterets afgørelse om forældremyndighed og samvær ved bopæl i udlandet samt betydningen af samarbejdsskikane	10026-11737
08.09.2020	Ophævelse af fælles forældremyndighed og overførsel til faren grundet grov samværschikane og manglende samarbejdsevner	bs-20880-2020-hjr

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

5

18.07.2025	Fælles forældremyndighed ophævet grundet fars langvarige afsoning og manglende samarbejdsevne	10223-11999
16.01.2025	Landsretten afviser tvangsfuldbyrdelse af samvær med henvisning til barnets bedste	9558-11139
06.04.2022	Ophævelse af fælles forældremyndighed over to tvillinger og overdragelse til faren grundet uforsonligt konfliktniveau	3864-4668
20.01.2022	Ankesag om forældremyndighed: Fælles forældremyndighed ophæves grundet manglende samarbejde og fængselsdom	3325-3954
20.11.2012	Forældremyndighedssag: Ophævelse af fælles forældremyndighed og tillægelse af forældremyndighed til mor	1941-2314
BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS		2
06.09.2024	Frifindelse i sag om tvangsfuldbyrdelse af samvær	9530-11101
22.02.2021	Afgørelse om forældremyndighed, bopæl og samvær	1426-1734

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Barnets perspektiv - Forældremyndighed, Barnets bopæl, Samvær, Tvangsfuldbyrdelse - Betænkning nr. 1475
nr. 1475 · 2006 · Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender